

Η αντιφασιστική νίκη της 7ης Οκτωβρίου δείχνει τον δρόμο

Μια κληρονομιά που δεν σβήνει

Κάθε αντιφασίστας, αντιφασίστρια, κάθε άνθρωπος που θέλει έναν κόσμο ελευθερίας και δικαιοσύνης, θυμάται με χαρά την 7η Οκτωβρίου του 2020 και πάντα οι καρδιές θα χτυπάνε πιο δυνατά όταν θυμούνται τα μεγάφωνα να ηχούν ότι [«η Χρυσή Αυγή αποτελεί εγκληματική οργάνωση»](#). Εκείνη τη μέρα, το αντιφασιστικό κίνημα έζησε μια κορυφαία και ιστορική στιγμή συμπύκνωσης των πολύμορφων αγώνων που επισφράγισε εκείνη τη δεκαετία. Υπό την ασφυκτική πίεση χιλιάδων διαδηλωτών, η νεοναζιστική Χρυσή Αυγή καταδικάστηκε ως αυτό που πάντα ήταν από την ίδρυσή της, εγκληματική οργάνωση. Με οργανωμένα τάγματα εφόδου που επιτέθηκαν κατά μεταναστών σε λαϊκές αγορές, οργάνωση αρχικά «επιτροπών κατοίκων» με σαφέστατα μισαλλόδοξο λόγο και τελικά βίαιων πογκρόμ σε πολυπολιτισμικές γειτονιές όπως ο Άγιος Παντελεήμονας, εκπαιδεύσεις μελών και στελεχών στα όπλα με αποτέλεσμα τη δολοφονία των Σαχζάτ Λουκμάν και Παύλου Φύσσα. Όλα αυτά πάντα με την πολύμορφη στήριξη του συστήματος. Η Χρυσή Αυγή «νομιμοποιήθηκε» μέσα από τα κανάλια και τη στήριξη μερίδας πολιτικών-τραγουδιστών και διάσημων κάθε είδους που είδαν σε αυτή ένα «γνήσιο κίνημα». Συγχρόνως, χρηματοδοτήθηκε από συγκεκριμένες μερίδες του εφοπλιστικού κεφαλαίου για χάρη του οποίου έστηναν φιλο-εργοδοτικά σωματεία και οργάνωναν επιθέσεις σε συνδικαλιστές του ΠΑΜΕ στο Πέραμα. Φυσικά, πάνω από όλα, όλοι αυτοί έβλεπαν στη ΧΑ έναν δρόμο να ανακοπεί η ριζοσπαστικοποίηση του 2010-2012, η άνοδος των αγώνων και της Αριστεράς αλλά και μια ευκαιρία να οδηγηθεί η κοινωνική αγανάκτηση για τα μνημόνια σε τελείως άλλους δρόμους. Η Χρυσή Αυγή έφτασε να είναι τρίτο κόμμα σε απανωτές εκλογικές μάχες την περίοδο 2014-2015 όντας μάλιστα την περίοδο της κρίσης η πιο μαζική και δυναμική έκφραση του φασισμού στην Ευρώπη με το Γιόμπικ στην Ουγγαρία και το ΕΛΑΜ στην Κύπρο να ακολουθούν.

Η παρακαταθήκη του 2020

Η καταδίκη της Χρυσής Αυγής ήταν επιστέγασμα αγώνων, τόσο εντός όσο και εκτός δικαστηρίων. Ήταν αποτέλεσμα μιας δουλειάς αποφασισμένων αντιφασιστριών-αντιφασιστών σε όλα τα επίπεδα, από την πολιτική αγωγή και την κατάρριψη όλων των γελοίων επιχειρημάτων τους μες τα δικαστήρια μέχρι την απομόνωση τους στην κοινωνία και τις καμπάνιες (#Δεν είναι αθώοι) την

περίοδο της πανδημίας που βοήθησαν να εκφραστεί η μεγάλη κοινωνική πλειοψηφία που ήθελε να τους δει να διαλύονται. Παρά την υποχώρηση των κοινωνικών αντιστάσεων μετά το 2015, το αντιφασιστικό κίνημα συνέχισε τον αγώνα όλη αυτή την περίοδο με συγκεκριμένα-απτά αποτελέσματα, όπως την απώλεια της κοινοβουλευτικής εκπροσώπησης της ΧΑ στις εκλογές του 2019. Μετά την καταδίκη, φυλακίστηκαν οι αρχηγοί των ταγμάτων εφόδου αλλά κυρίως απενεργοποιήθηκαν πολιτικά κορυφαία στελέχη τους όπως ο αρχηγός Μιχαλολιάκος, ο Λαγός, ο Παππάς κι ο Κασιδιάρης. Η ΧΑ διασπάστηκε και σε επίπεδο δρόμου και δράσεων απέμειναν άμαζα, όχι όμως ακίνδυνα, απομεινάρια της· παραφυάδες και δορυφορικές παρακρατικές ομάδες(ΕΝΕΘ, Propatria, Μέτωπο Νεολαίας κλπ, Εθνικό Μέτωπο) οι οποίες δρουν τα τελευταία χρόνια με επιθέσεις σε Εύοσμο-Σταυρούπολη στη Θεσσαλονίκη και σε Νέο Ηράκλειο και Πετρούπολη στην Αθήνα, φιλοξενώντας όσα στελέχη και μέλη της ΧΑ δεν κρύφτηκαν μετά το αποτέλεσμα της δίκης.

Ο αγώνας του αντιφασιστικού κινήματος σε όλα τα επίπεδα έκανε την κοινωνία λίγο πιο ασφαλή για όλους αλλά ιδίως για τις γυναίκες, τις μετανάστριες και τους πρόσφυγες, τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα και κάθε άνθρωπο που αγωνίζεται για έναν άλλο, καλύτερο κόσμο. Επιπλέον, ανέδειξε ότι οι δολοφονίες και οι επιθέσεις δεν είναι «υπερβολές» ή παράπλευρες συνέπειες του δήθεν πατριωτικού ζήλου αλλά αποτελούν κομμάτι του πυρήνα της φασιστικής ιδεολογίας και άμεση συνέπεια της. Με αυτό τον τρόπο, ήδη από το 2013, το κίνημα ανέκοψε μια πορεία αντιδραστικής αναδιάρθρωσης του πολιτικού σκηνικού, με την καταρρέουσα ΝΔ του Σαμαρά (τότε) να προσπαθεί να προσεταιριστεί είτε τμήμα είτε το όλο της ΧΑ. Αντίστοιχα, καταρρίφθηκε στην πράξη η θεωρία των δύο άκρων και διαπαιδαγωγήθηκε μια νέα γενιά, που μπορεί να μην έζησε την κινηματική έξαρση των προηγούμενων χρόνων αλλά γνώρισε τι θα πει αντιφασιστικό κίνημα και νίκη. Ο φραγμός που υψώθηκε στις 7 Οκτωβρίου του 2020 έβαλε όρια για την Ακροδεξιά ευρύτερα και τις φασιστικές ομαδοποιήσεις. Το όριο αυτό ισχύει και για τη νέα προσπάθεια του καταδικασμένου νεοναζί, Ηλία Κασιδιάρη.

Υπάρχει σήμερα εύλογη οργή και απογοήτευση μαζί για την αποφυλάκιση του Κασιδιάρη και τη δεδηλωμένη πρόθεση του να δημιουργήσει νέο κόμμα. Αυτό όμως δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να συνεπάγεται απαξίωση των κατακτήσεων της προηγούμενης περιόδου, με την καταδίκη ως αποκορύφωμα. Αντίθετα, η πρόκληση σήμερα είναι να καταλάβουμε τις δυσκολίες που υπάρχουν αλλά και να δούμε τι πρέπει να κρατήσουμε από το παρελθόν και τις επιτυχίες του.

Η συντηρητική στροφή και η κανονικοποίηση της Ακροδεξιάς

Είναι δεδομένο ότι μια δικαστική απόφαση δεν θα μπορούσε να ανατρέψει συνολικά μια πορεία συντηρητικοποίησης της κοινωνίας και εμπέδωση ρατσιστικών πολιτικών στην κυρίαρχη σκηνή — κανείς ποτέ δεν ισχυρίστηκε κάτι τέτοιο. Τα τελευταία χρόνια η Ακροδεξιά στην Ευρώπη είτε βρέθηκε να κυβερνάει (όπως στην Ιταλία) είτε στα πρόθυρα της κυβερνητικής εξουσίας (όπως στη Γερμανία, την Αγγλία και τη Γαλλία) είτε έχει καταφέρει να ορίσει τη δημόσια συζήτηση και θεσμικά να κατοχυρώσει πολιτικές της. Αυτό το τελευταίο είναι η περίπτωση της Ελλάδας, στην οποία ακριβώς το όριο που έθεσε η αντιφασιστική νίκη του 2020 εμπόδισε σε πολιτικό επίπεδο κατά το ενδιάμεσο αυτό χρονικό διάστημα την ελληνική Ακροδεξιά να αποκτήσει αυτοτελή ηγεμονικό

πολιτικό φορέα που να μπορεί να εκφράσει το ρεύμα ανόδου της Ακροδεξιάς διεθνώς.

Συγχρόνως, η συμπίεση της Ακροδεξιάς στην υπόθεση της γενοκτονίας στην Παλαιστίνη και των νέων ιμπεριαλιστικών επεμβάσεων σε Λίβανο και Ιράν δίνουν ένα γενικό σήμα ότι αυτή η δύναμη μπορεί να αποτελέσει την επόμενη μέρα για το καπιταλιστικό σύστημα γενικότερα. Η Μελόνη έχει δώσει τα καλύτερα διαπιστευτήρια ως προς αυτό και σήμερα μια χαρά συνεργάζεται με τους πολιτικούς του Ακραίου Κέντρου στη διαμόρφωση των ρατσιστικών και φιλοπόλεμων πολιτικών της ΕΕ. Κρίσιμο ρόλο σε αυτό έπαιξε η στροφή της ίδιας της Ακροδεξιάς που, χωρίς να εγκαταλείπει πλήρως τον αντισημιτισμό της, τον υποβάθμισε για χάρη της ισλαμοφοβίας, συμβάλλοντας καθοριστικά σε ένα από τα πιο κρίσιμα πρότζεκτ του συστήματος τις τελευταίες δεκαετίες. Η άνοδος της ισλαμοφοβίας και του λευκού, αποικιοκρατικού εθνικισμού δίνουν και ευκαιρίες συστράτευσης στις νέες σταυροφορίες του ιμπεριαλισμού στη Μέση Ανατολή αλλά και οδηγούν κομμάτι λαϊκών μαζών να φαντασιώνονται κάποια αντιπολίτευση στις ελίτ (κυρίως στο πεδίο της «woke ατζέντας») την ίδια στιγμή που συναινούν στα πιο καταστροφικά σχέδια τους· όλα αυτά την περίοδο του τραμπισμού που την μεγαλύτερη οικονομία και την ισχυρότερη πολεμική μηχανή του πλανήτη ελέγχει μια εκδοχή ακροδεξιάς στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού.

Δεν θα επεκταθούμε παραπάνω σε αυτό τώρα αλλά είναι σαφές ότι αυτό αποτελεί τη μεγάλη πρόκληση για την Αριστερά της εποχής μας: σε μια εποχή πολλαπλών αδιεξόδων του συστήματος, να δώσει ενωτική ριζοσπαστική εναλλακτική γύρω από τα βασικά επίδικα της περιόδου όπως η ακρίβεια και η πολεμική προετοιμασία και να μην αφήσει την πολιτική διαπάλη να εγκλωβιστεί στο δίπολο «παραδοσιακού», δήθεν προοδευτικού νεοφιλελευθερισμού εναντίον ακροδεξιού, δήθεν αντισυστημικού και δυνάμει νεοφασιστικού, νεοφιλελευθερισμού. Κομμάτι αυτής της προσπάθειας είναι ο αγώνας για να συντριβούν τα φασιστικά μορφώματα.

Έχει σημασία να μπορέσουμε να βρούμε μια ισορροπία καταρχάς στο επίπεδο της κατανόησης του φαινομένου. Είναι η κυρίαρχη πολιτική που τροφοδοτεί τον φασισμό· οι δολοφονίες αγωνιστριών από τον ICE, διευκολύνουν φασιστικές ομάδες στις ΗΠΑ, τα δολοφονικά rushbacks σε Πύλο και τη Χίο από την κυβέρνηση Μητσοτάκη στρώνουν τον δρόμο στον Κασιδιάρη.

Όμως, αυτό δεν σημαίνει ότι ο Κασιδιάρης είναι απλά μια πιο δεξιά, πιο αυταρχική εκδοχή του Μητσοτάκη. Υπάρχει ποιοτική διαφορά στο τι συγκροτεί ο φασισμός και αυτό προκύπτει από τη στρατηγική της κατάλυσης της αστικής δημοκρατίας μέσα από ένα μαύρο κίνημα που στόχο έχει να διαλύσει κάθε μορφή οργάνωσης των εργαζομένων και του λαού, να εξοντώσει την Αριστερά και κάθε δύναμη αντιπολίτευσης. Αυτό είναι κάτι που γνωρίζουμε τόσο ιστορικά όσο και απτά, μέσα από την πρόσφατη διαδρομή της ΧΑ και άλλων φασιστικών μορφωμάτων στη χώρα μας· αυτό είναι που δίνει μια σχετική αυτοτέλεια στη φασιστική απειλή και δεν επιτρέπει να αντιμετωπίζουμε τα αντίστοιχα μορφώματα ως, απλώς, μια ακόμα συστημική δύναμη.

Φυσικά, ο Κασιδιάρης σήμερα επιστρέφει επιδιώκοντας ένα προφίλ εξιλέωσης, να δείξει ότι είναι ένας πολιτικός καριέρας που αφήνει πίσω τους τις «υπερβολές» του παρελθόντος. Σίγουρα θα

βρεθούν πρόθυμα ΜΜΕ και περσόνες να βοηθήσουν το rebranding. Η δικογραφία όμως του 2020 και η μνήμη του αντιφασιστικού κινήματος θα θυμίζουν την αλήθεια, ότι πρόκειται για δολοφόνους, νοσταλγούς των ναζι. Καμία δικαιολογία δεν υπάρχει για επανάπαυση.

Και τώρα τι κάνουμε;

Καταρχάς, δεν μας επιτρέπεται να επαναλάβουμε τα λάθη της περιόδου 2010-2012, όταν η Αριστερά, όλων των εκδοχών, αρνήθηκε να ακούσει το καμπανάκι των περιφερειακών-δημοτικών εκλογών και να δει τη δυναμική που ανέπτυξε στην Αθήνα η υποψηφιότητα Μιχαλολιάκου. Το 5.3% και οι πάνω από 10 χιλιάδες ψήφοι που συγκέντρωσε τότε η «Ελληνική Αυγή για την Αθήνα» δεν έγιναν κατανοητές, υποτιμήθηκαν ως δυναμική ή αναλύθηκαν ως χαλαρή ψήφος διαμαρτυρίας που, ατυχώς, κατέληξε σε φασίστες. Καμία νέα πρωτοβουλία δεν πάρθηκε μες το μαζικό αντιμνημονιακό κίνημα και τις απεργίες, μες τους δρόμους της Αθήνας απέναντι στη φασιστική απειλή παρότι τα πογκρόμ και οι επιθέσεις στους μετανάστες πλήθαιναν. Ακόμα και η τεράστια καμπάνια που χτύπησε το 2012 με την πρώτη κοινοβουλευτική παρουσία της Χρυσής Αυγής και την ανάδειξη της σε 5ο κόμμα, δεν οδήγησε σε επαρκή ενεργοποίηση. Ένα σημαντικό βήμα ήταν τότε η ίδρυση του Αντιφασιστικού Συντονισμού Αθήνας-Πειραιά ενώ δύο χρόνια αργότερα δημιουργείται το Αντιφασιστικό Στέκι Δίστομο στον Άγιο Παντελεήμονα που είχε μετατρέψει σε άβατο για τους μετανάστες η ΧΑ.

Φυσικά, για να είμαστε δίκαιοι, υπήρξαν κι άλλες δυνάμεις και πρωτοβουλίες που ανέδειξαν σταθερά ήδη από νωρίς τη μαζική εμφάνιση της ΧΑ την ειδική σημασία και την αυτοτέλεια της φασιστικής απειλής (όπως η ΚΕΕΡΦΑ, η Κίνηση Απελάστε τον Ρατσισμό). Παρόλα αυτά, μόνο μετά το 2013 και τις δολοphonίες των Λουκμάν και κυρίως του Φύσσα αναπτύσσεται μαζικό αντιφασιστικό κίνημα που σκοπεύει ευθέως να στερήσει το οξυγόνο και δημόσιο χώρο από τους ναζί, να τους αποκόψει από τις γειτονίες και να χτίσει δύναμη και αυτοπεποίθηση σε κομμάτια του λαού και της νεολαίας.

Δεύτερον, σήμερα το αντιφασιστικό κίνημα δεν χρειάζεται να καταφύγει σε ποινικό λαϊκισμό. Είναι απόλυτα λογικό να υπάρχει οργή που ένας ναζί, ηγέτης ταγμάτων εφόδου, έμεινε στη φυλακή 6 χρόνια με την καταδίκη του. Η οργή γίνεται ακόμα μεγαλύτερη αν σκεφτούμε το πώς το κράτος εξαντλεί την αυστηρότητα του σε άλλους πολιτικούς χώρους, που δεν βαρύνονται με δολοphonίες και πογκρόμ. Ωστόσο, το κρίσιμο τώρα δεν είναι να παραταθεί η ποινή ή να υπάρξει στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων. Σε αυτό πρέπει να συνυπολογιστεί ότι υπάρχει ο διαρκής κίνδυνος πριμοδότησης μιας πολιτικής αυταρχισμού και συρρίκνωσης δικαιωμάτων, στην οποίαν ούτως ή άλλως πρωτοστατεί η Νέα Δημοκρατία. Η ίδια κυβέρνηση θα επιδοθεί τώρα σε έναν ρηχό και ψηφοθηρικό δήθεν αντιφασισμό, υπενθυμίζοντας ότι επί δικής της κυβέρνησης συνελήφθη ο Κασιδιάρης και καταδικάστηκε η ΧΑ, αποκρύβοντας όμως σκόπιμα τις 32 «ξεχασμένες» δικογραφίες στα συρτάρια του τότε Υπουργού Δημοσίας Τάξης Δένδια αλλά και την ανοιχτή επικοινωνία της κυβέρνησης της ΝΔ μέσω του Μπαλτάκου με τον Κασιδιάρη το 2013. Η εμπειρία του 2020 δείχνει σε έναν άλλο δρόμο.

Το κρίσιμο, συνεπώς, είναι το τρίτο σημείο: να κοπεί κάθε οξυγόνο και διαθέσιμο έδαφος για το κόμμα Κασιδιάρη και κάθε αντίστοιχη προσπάθεια. Όπως έγινε σε όλο τον δρόμο μέχρι την καταδίκη

του 2020, πρέπει το ίδιο το μαζικό κίνημα να αμφισβητήσει τα γραφεία και τη δράση του νέου κόμματος, να σταθεί αποφασιστικά απέναντι σε κάθε νέα επίθεση, να κοπεί κάθε σκέψη για νέα πογκρόμ και τάγματα εφόδου. Πέρα από αυτό, χρειάζεται μια μάχη σε όλα τα πεδία· να μην μείνει αναπάντητος ο φασιστικός λόγος στη δημόσια σφαίρα και στο διαδίκτυο, να μην εγκαταλειφθεί η νεολαία, ειδικά τα πιο ευάλωτα τμήματα, να διοχετεύσει την οργή της σε σωτήρες τύπου Κασιδιάρη. Άλλωστε όπως φαίνεται από τα social media και την καταγραφή περιστατικών σε σχολεία από το Αντιφασιστικό Δίκτυο Παιδείας, η νέα γενιά με τα ειδικά χαρακτηριστικά της θα αποτελέσει το βασικό target group του Κασιδιάρη. Να μην αφήσουμε να γίνει αιμοδότης του. Η μάχη με τον φασισμό εξελίσσεται σε όλα τα επίπεδα και το πρώτο βήμα θα γίνει αυτή την Παρασκευή, 18 Σεπτεμβρίου στην πορεία στο Κερατσίνι με αφετηρία το μνημείο του Παύλου Φύσσα στην Αμφιάλη και κατεύθυνση το μπλόκο της Κοκκινιάς.

Αντί επιλόγου

Πέρα από την προφανή απειλή που αποτελούν τα διάφορα φασιστικά μορφώματα, απειλή που δεν υπάρχει καμία δικαιολογία πλέον να την υποτιμήσουμε, υπάρχει και μια θετική διάσταση που συχνά παραλείπεται. Η αντιφασιστική πάλη είναι δρόμος για την Αριστερά να συνδεθεί με λαϊκά στρώματα και τμήματα της εργατικής τάξης που μόνο διακηρυκτικά (και φαντασιακά...) εκπροσωπεί, χωρίς ποτέ να αναπτύσσει οργανικούς δεσμούς μαζί τους. Η καρδιά της εργατικής τάξης στην Ελλάδα βρίσκεται (και) μες τις κοινότητες μεταναστριών και προσφύγων που γνωρίζουν πολύ καλά τι σημαίνει η άνοδος του φασισμού. Μια Αριστερά που έμπρακτα στηρίζει τους αγώνες τους και γίνεται ασπίδα απέναντι στους Κασιδιάρηδες, είναι και αυτή που θα έχει κερδίσει επάξια το δικαίωμα να καταθέσει το όραμα της συνολικά. Η Ανυπότακτη Γαλλία έχει δείξει σταθερά έναν τέτοιο δρόμο την τελευταία δεκαετία· δεν διεκδικεί καιροσκοπικά την ψήφο των μεταναστριών κάθε 4-5 χρόνια αλλά στηρίζει τους αγώνες τους απέναντι στον ρατσισμό και την Ακροδεξιά σταθερά. Αντίστοιχα, η θαρραλέα στήριξη του Μελανσόν στην αντιφασιστική ομάδα Jeune Garde έδειξε στη μαχόμενη νεολαία της Γαλλίας ότι η Αριστερά δεν υποχωρεί μπροστά στο κυνήγι μαγισσών ούτε ταλαντεύεται στις αντιφασιστικές αρχές της για να γίνει αρεστή στον συρρικνούμενο χώρο του Κέντρου — και όλα δείχνουν ότι αυτή η επιλογή δεν θα κοστίσει εκλογικά, το αντίθετο μάλλον. Για όλους τους λόγους του κόσμου, η θέση μας τώρα είναι στην αντιφασιστική πάλη.